

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"IJTIMOIY FANLAR" KAFEDRASI

Ro'yxatga olindi:

№ 244
2022 yil 18 08

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlar bo'yicha prorektor
O.N. Bozrov
2022 y

"FALSAFA"
FANIDAN ISHCHI DASTURI (SHUJARUS)

Bilim sohasi:

100 000 - Ta'lim
400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq
500 000 - Tabiiy fanlar, matematika va statistika
700 000 - Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalar
1000 000 - Xizmatlar

Ta'lim sohasi:

110 000 - Ta'lim
410 000 - Biznes va boshqaruv
520 000 - A'rof muhit
710 000 - Muhandislik ishi
730 000 - Arxitektura va qurilish
1040 000 - Transport xizmatlari

Ta'lim yo'nalishi:

60410100 - Buxgalteriya hisobi va audit
60410500 - Bank ishi va audit
60410400 - Moliya va moliyaviy texnologiyalar
60722500 - Geodeziya, kartografiya va kadastr
60710100 - Kimyoviy texnologiya
60712500 - Transport vositalari muhandisligi
60730500 - Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini loyihalashtirish va ekspluatatsiyasi
60112400 - Professional ta'lim (yo'nalishlar bo'yicha)
60721600 - Foydali qazilma konlari geologiyasi va qidiruv razvedkasi (kon turlari bo'yicha)
60710400 - Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
61020200 - Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi (tarmoqlar bo'yicha)
60730300 - Qurilish muhandisligi: bino va inshootlar qurilishi
60721800 - Neft va gaz ishi
60720700 - Texnologik mashinalar va jihozlar
60711000 - Muqobil energiya manbalari
60710500 - Energetika
60710600 - Elektr energetikasi
60712400 - Avtomobilsozlik va traktorsozlik
60711300 - Metrologiya, standartlashtirish, mahsulot sifati menejmenti
60710900 - Energiya tejamkorligi va energoaudit
60711400 - Texnologik jarayonlarni va ishlab chiqarishni avtomatlashtirish va boshqarish

Qarshi - 2022 y

23. Saifnazarov I., Saifnazarova F. Yoshlar va oila-Vatan tayanchi.-Toshkent. "Ta'lim nashriyoti" MChJ, 2018. -132 b.	7.	Fan/modul uchun ma'sullar:
24. Temur tuzuklari. Kitobni nashrga tayyorlovchi Jumaboy Raximov.- Toshkent: Shodlik nashriyoti 2018.	8.	B.Axmedov - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi mudiri, Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd) G.A.Ochilova - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari nomzodi N.R.Ochilova - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari nomzodi R.R.Rustamov - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dotsenti, Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd) S.Ibragimov - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi katta o'qituvchisi M.M.Mamasoliyev - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi katta o'qituvchisi I.Bo'riyev - QarMI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi assisenti
25. O'zbekiston falsafasi tarixi. Aliqulov X. Mas'ul muharrir, mualliflar jamoasi. Toshkent: Noshir, 2013.		
26. Xudoyberganov R. O'lim va barhayotlikning falsafiy metodologik tabiili. Toshkent: O'zbekistan, 2017.		
27. Sharipov M. Mantiq. -Toshkent: 2003.		
28. Yassaviy Xoja Ahmad. Devoni xikmat. -Toshkent: Navruz, 2018.		
29. Shermuxamedova N.A. Borliq va rivojlanish falsafasi. -Toshkent: Noshir, 2018.		
30. Shermuxamedova N.A. Inson falsafasi. Toshkent, Noshir, 2016.		
31. Shermuxamedova N.A. Diniy fanatizm fenomeni. Inson falsafasi. Toshkent: Noshir. 2016. 314-499 betlar.		
32. Shermuxamedova N.A. Falsafa -Toshkent: Noshir. 2012. 1207 b.		
Internet saytlar: 1. www.zivonet.uz 2. www.philosophy.ru		
9.		Taqrizchilar: B.N.Omonov - QDU huzuridagi Shahrisabz Pedagogika instituti dotsenti, Falsafa fanlari doktori S.X.Murtozova - QarMI "O'zbekiston tarixi" kafedrasi dotsenti, Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd)

	2. Barqaror taraqqiyotni ta'minlashda globallashuvni qo'llab-quvvatlash bo'yicha iqtisodiy, ma'naviy, madaniy va diniy masalalar. Global jarayonlarning tasnifi. Migratsiya va urbanizatsiya barqarorlik va beqarorlik omili. 3. Global inoyatchilik va uning oldini olishda xalqaro hamkorlikning zarurati. 4. Sportning global siyosiy xarakteri. Pandemiya - XXI asrning global muammosi. 5. Global makonda axborot texnologiyalari, sun'iy intellekt va virtual reallikning munosibligi. Zamonaviy texnikaning insonparvarlashuvi.	
	2-MODUL. KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASHISH Mavzu: Global korruptsiya ijtimoiy madaniy inqiroz oqibati 1. Korruptsiya tushunchasining ma'nosi va uning tarixiy ildizlari. Dunyo bo'yicha korruptsiya holatining tasnifi. 2. Korruptsiyaning shakllari va sabablari. Korruptsiyaning ijtimoiy hayotdagi ko'rinishlari. 3. Kadrlar korruptsiyasi va uni bartaraf etish mexanizmlari. Ta'lim va fan tizimidagi korruptsiyaning oqibatlari. Huquq tartibot organlari va jamoat tashkilotlaridagi korruptsiya. 4. Xalqaro korruptsiya iqtisodiy-siyosiy manfaatlar to'qnashuvi oqibati sifatida.	2
	Mavzu: Korruptsiyaga qarshi kurash mexanizmlari 1. Dunyo va O'zbekistonda korruptsiyaga qarshi kurashda tizimli yondashuvning zaruriyati. 2. Korruptsiyaga qarshi kurash bo'yicha xalqaro qonunlar va qarorlarning O'zbekistonda ratifikatsiya qilishning ahamiyati, iqtisodiy-siyosiy va ijtimoiy-huquqiy inxanizmlari. 3. Korruptsiya namoyimi bo'lishining ijtimoiy sohalarini, psixologik jihatlari. 4. Korruptsiyaga qarshi kurashning tarixiy an'analari.	2
	3-MODUL. DIN SHUNOSLIK Mavzu: Din madaniyat fenomeni 1. Din, dindushunoslik, din falsafasi, teologiya, teosofiya, xudodiylik tushunchalarining mohiyati. 2. Qadimgi va milliy dinlarning tasnifi. 3. Qur'on va Hadislarda vijdon erkinligi haqidagi dastlabki g'oyalar. 4. Dunyo mamlakatlari va O'zbekistonda vijdon erkinligi va diniy etikod haqidagi qonun qabul qilishining ijtimoiy madaniy ahamiyati. 5. Dunyo va O'zbekistonda diniy ma'rifati takomillashtirishning yo'nalishlari. 6. O'zbekistondagi yangi diniy tashkilotlar. 7. Diniy tolerantlik va pluralizm. Sekulyarizatsiya nazariyasi (davlat va din munosabatlari) va postsekulyar kontseptsiyalar. Mavzu: Buddaviylik va xristian dini tarixi va falsafasi 1. Buddaviylik dinining paydo bo'lishi tarixi, asosiy ta'limotlari, oqimlari va manbalari. 2. Hozirgi davrda buddaviylikning rivojlanishi. O'zbekistonda buddaviylik dinining tarixiy ildizlari va hozirgi zamon. 3. Xristianlikning paydo bo'lishi, asosiy yo'nalishlari, ta'limotlari va manbalari. 4. Hozirgi davrda xristian dinining rivojlanishi va dunyo davlatlaridagi o'rni. Mavzu: Islom dini tarixi va falsafasi 1. Islom dini paydo bo'lishidagi ijtimoiy sharoit. 2. Islom asoslari, oqimlari va yo'nalishlari. Islomning diniy huquqiy maktablari. 3. Sovet Ittifoqida islom diniga munosabat.	2

	4. Dunyo va O'zbekistonda islom dinining mavqei. Qur'on, sura va oyat tushunchalarining ma'nosi. 5. Hadis tushunchasining mohiyati, turlari va tasnifi. Buyuk hadisshunoslar hayoti va ijodi. O'zbekistonda hadisshunoslik rivoji. 6. Tasavvuf tushunchasining mazmun-mohiyati, tarixi va asosiy g'oyalarning tasnifi. Tasavvuf tarixatlari. Tasavvuf va hozirgi zamon. Mavzu: Islom qadriyatlari 1. Islomda inson huquqlari himoyasi, ijtimoiy tenglik, adolat va tolerantlik g'oyalari. 2. Islomda nikoh va oilaviy munosabatlarda er-xotinning huquq va majburiyatlari; ota-onalarga munosabat va farzand tarbiyasidagi mas'uliyat. 3. Islomda axloqiy qadriyatlar: do'stlik, o'zaro yordam va sog'lom turmush tarzining targ'iboti. 4. Islomda fan va ta'lim; madaniyat va san'atga munosabat. Islom arxitekturasida (O'zbekiston arxitektura yodgorliklarining qiyosiy tahlili asosida). 5. Islom dinining jahon tsivilizatsiyasi rivojlanishidagi o'rni. Mavzu: Diniy mutaassiblik va dindorlik 1. Diniy mutaassiblik (fanatizm)ning paydo bo'lishi, mohiyati, asoslari va manbalari. 2. Diniy ekstremizmining tarixiy ildizlari va oqimlari. Diniy fundamentalizmining yo'nalishlari. Kvazidinlar. 3. O'zbekistonda diniy ekstremizmining paydo bo'lishi rivojlanish davrlari va unga qarshi kurash vositalari. 4. Terrorizm tushunchasi, shakllari, sabablari va unga qarshi kurash mexanizmlari. Kibermakon, kiberterrorizm, kibernetika (cyberbullying), tushunchalarining mohiyati. 5. Hozirgi davrda diniy ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashda xalqaro kuchlarni birlashtirishning ahamiyati. 6. Zamonaviy diniy harakatlar va sektalar faoliyatining yo'nalishlari.	2
JAMI		30

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar (Seminar mashg'ulotlari)

Seminar mashg'ulotlar bo'yicha quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

№ t/r	Seminar mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
	1-MODUL. FALSAFA	
1.	Falsafaning fan va dunyoqarashga doir mohiyati	2
2.	Borliq va rivojlanish falsafasi	2
3.	Bilish nazariyasi.	2
4.	Mantiq.	2
5.	Jamiyat va inson falsafasi	2
6.	Axloq va qadriyatlar falsafasi (Etika)	2
7.	Estetika nazariyasi.	2
8.	Global jarayonlar va barqaror taraqqiyot.	2
	2-MODUL. KORRUPTSIYAGA QARSHI KURASHISH	
9.	Global korruptsiya ijtimoiy madaniy inqiroz oqibati	2
10.	Korruptsiyaga qarshi kurash mexanizmlari	2
	3-MODUL. DIN SHUNOSLIK	
11.	Din madaniyat fenomeni	2
12.	Buddaviylik va xristian dini tarixi va falsafasi	2

13.	Islom dini tarixi va falsafasi	2
14.	Islom qadriyatlarini	2
15.	Dimiy mutaassiblik va dindorlik	2
JAMI		30

IV. Mustaqlil ta'lim va mustaqil ishlar

Tavsiya etiladigan mavzular:

Talabning mustaqil ta'limi har bir modul bo'yicha pedagogning rahbarligida oraliq o'tkaziladi. Mustaqlil ta'lim mavzulari yakuniy baholashning 5-10% tashkil qiladi.

MUSTAQIL TA'LIM MAVZULARI		
№ t/r		
1.	"Falsafa turmush tarzi va dunyoni anglash usuli" mavzusida insho tayyorlash.	
2.	G'arb mutafakkirlarining borliq haqidagi ta'limotlari (esse tayyorlash)	
3.	Abu Nasr Forobiy va G'azoliyning falsafa ilmiga oid qarashlarini qiyosiy tahlil etish. (Forobiyning "Siyosat falsafasi" va G'azoliyning "Kimyo saodat" asarlari asosida).	
4.	Evropa mutafakkirlari Platon, Boetsiy, R. Dekart, D. Yunning falsafaga oid qarashlarini qiyosiy tahlil.	
5.	Noklassik ontologiyaning yunalishlari va mohiyati buyicha esse tayyorlash (M.Xavdegerning Borliq va vaqt asari asosida).	
6.	Aristotel, Forobiy va Kant ontologiyasida kategoriyalar tasnifi qiyosiy tahlil etish va farqlarni aniqlash, esse tayyorlash, krossvord tayyorlash.	
7.	Tabiatshunoslikning falsafiy kontseptsiyalari, mavzusida esse tayyorlash (Fizika, kimyo, geologiya, mineralogiya, astronomiya, informatika sohasida). O'zbekistondagi kashfiyot va ixtirolar buyicha ma'lumot bazasini tayyorlash).	
8.	A.Fitrating "Oila asari" da oila kurish tartiblari va farzand tarbiyasi, "Raxbari najot" risolasi, "Baxtsiz odamlarning ikki toifasiga" oid qarashlari bo'yicha esse tayyorlash, videorolik tanlovi o'tkazish.	
9.	A.Avloniyning "Madaniyat to'liqlari" maqolasi va E. To'fflarning "Uchinchi to'lik" asarini qiyosiy tahlil etish.	
10.	Axborotlashgan jamiyat va uning istiqbollari mavzusida esse tayyorlash (A. Toynbi, E. To'ffler, S. Xantington asarlarining qiyosiy taxlil asosida).	
11.	Global jarayonlar dialektikasi mavzusida tahliliy ma'ruza tayyorlash.	
12.	"Globallashuv, globalistika va barqaror taraqqiyotning ustuvor yo'nalishlari" mavzusida esse tayyorlash va uning taqdimotini o'tkazish.	
13.	"Dunyoning ilmiy manzarasi va evolyutsiyasi" mavzusida esse tayyorlash.	
14.	"Dunyoni estetik idrok etishda badiiy asarlarning ahamiyati" mavzusida esse tayyorlash.	
15.	"Dimiy fanatizmining asoslari va manbalari" mavzusida esse tayyorlash.	
16.	"Dunyo xalqlari madaniyatidagi umumiylik va farqlar" mavzusida videorolik tayyorlash.	
17.	"Dunyo xalqlari miflari" xaqida ma'ruza matni va krossvord tayyorlash.	
18.	"Jozef. Senturiyaning korruptsiyaga oid qarashlari tasnifi" esse tayyorlash.	
19.	J.Rumi "Quyoshda xam dog' bor" deganda niman nazarida tutadi (Ichindagi ichindagi asari asosida axloq tarbiyasiga oid esse tayyorlash).	
20.	J.Rumi "O'vchi va lochin" rivoyatining mohiyati va uning tarbiyaviy ahamiyatini tahlil etish (Ichindagi ichindagi asari asosida).	

21.	"Zamonaviy axloqiy tarbiyaning yutuqlari va kamchiliklari" mavzusida esse tayyorlash.	
22.	"Islom nurlari mavriyat dini" mavzusida esse tayyorlash.	
23.	"O'zbekistonda korruptsiyaga qarshi kurash mexanizmlari" mavzusida esse tayyorlash.	
24.	Islomda inson xuquqlari himoyasi, ijtimoiy tenglik adolat va tolerantlik mavzusida krossvord tayyorlash.	
25.	Korruptsiya tushunchasi va uning oqibatlari mavzusida viktorina o'tkazish, videoroliklar tanlovi tashkil etish.	
26.	"Qur'on sura va oyatlari ma'nosi" mavzusida esse tayyorlash (sura yoziladi va yonida uning hozirgi davrda amaliyotdagi ifodasi, masalan Qur'onning 96 - "Alaq" (o'qish va ta'lim olishga da'vat) surasining mohiyati dunyo va O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar misolida ochib beriladi, yoki 8 sura sabr-toqat 46 oyati ijtimoiy hayotdagi mohiyati ochib beriladi, sabr bilan bilim egallash lozimligi va h.k.).	
27.	M. Behbudiyning "Padarkush yoxud tarbiyasiz bolaning taqdiri" dramasini o'rganish.	
28.	M. Behbudiyning "Yoshlarga murojaat" va "Muxtaram yoshlarga murojaat" maqolalarini tahlil etish va esse tayyorlash.	
29.	Tafakkur inertsiasining amal qilish mexanizmlari mavzusida esse tayyorlash.	
30.	"Ona yurtim tabiati" mavzusida videoroliklar tanlovi tashkil etish	

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3. V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari

Talaba «Falsafa» fanini o'zlashtirish jarayonida quyidagilar bo'yicha nazariy bilimlarga ega bo'lishi kerak:

- Falsafiy tafakkur xususiyati va qonuniyatlari, ularning jamiyat taraqqiyotiga ta'siri, mantiqiy, etik, estetik hamda diniy tolerantlik madaniyatining inson hayot tarzi va madaniyatini takomillashtirishdagi roli va ahamiyati, Sharq va G'arb falsafasining yetakchi g'oyalari, ilmiy va ma'naviy merosi, dunyoning yagonaligi qonuniyati va unda koinot hamda inson borlig'ining aloqadorligi, kasbiy faoliyatda falsafaning metodologik ahamiyati, diniylik va dunyoviylik muvozanati, global jarayonlarda analitik va sintetik, mantiqiy tafakkurning roli, korruptsiyaning jamiyat rivoji uchun katta tahdid ekanligi, O'zbekistonda olib borilayotgan keng ko'lami islohotlarning mohiyati haqida tasavvurga ega bo'lishi;
- faning predmeti, nazariy-metodologik asoslari, manbalari va uning jamiyat taraqqiyotida tugan o'rni. Qadimgi va O'rta asrlar Sharq va G'arb falsafasi, Yangi va Eng yangi davr falsafasining xususiyatlari, ta'limot va g'oyalari;
- tabiat va jamiyatda yuz berayotgan jarayonlarning falsafiy qonuniyatlari, tafakkur va borliq, substansiya va materiya muammosi, makon va vaqt, tabiat, jamiyat va iqtisodiyot falsafasi, energiya, inson borlig'i;
- falsafa metod, qonun va kategoriyalari, rivojlanish va taraqqiyot falsafasi, haqiqatni anglashda nazariya va amaliyot birligi, bilish metodologiyasi va ularning o'ziga xosligi;
- falsafiy tafakkur xususiyati va qonuniyatlari, ularning jamiyat taraqqiyotiga ta'siri, mantiqiy, etik, estetik hamda diniy tolerantlik madaniyatining inson hayot tarzi va madaniyatini takomillashtirishdagi roli va ahamiyati haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak.

Quyidagilar bo'yicha amaliy ko'nikmalar o'rnatishi zarur:

- falsafani o'rganish orqali jamiyat hayotidagi ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy-ma'naviy jarayonlar mohiyatini tushunish, ularga falsafiy, tizimli tafakkur nuqtai nazaridan baho berish;
- jamiyat taraqqiyotiga oid axborotlarni to'plash, saqlash va ularni foydalanish, mantiqiy tahlil etish, o'zining kasbiy faoliyatiga oid ma'lumotlarni analitik va sintetik hamda kreativ fikrlash asosida qabul qilish, muhohadaviy tafakkurga asoslangan mustaqil qarorlar qabul qilish;
- yangi bilimlarni mustaqil o'zlashtira olish, takomillashtirish va o'z mehnatini ilmiylik va bunyodkorlik asosida tizimli tashkil qilish;

- fikr va qarashlarni og'zaki va yozma ravishda adabiy ul qoidalarini asosida konstruktiv, mantiqiy ifodalash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.	4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari Yo'nalishning o'ziga xos xususiyatlari dasturni interfaol usullarda o'zlashtirishni taqazo qiladi. Bunda asosiy e'tibor auditoriya mashg'ulotlarida va mustaqil tayyorgarlikda o'zlashtiriladigan chuqurlashtiriladigan nazariy bilimlarga hamda ob'ektiv jarayonlar va hodisalarga nisbatan dunyoqarashni shakllantirishda ma'ruza mashg'ulotlariga katta o'rin ajratiladi. Dastur materiallarini o'zlashtirish to'rt xil: - muammoli mavzular bo'yicha; - mustaqil o'zlashtirishni murakkab bo'lgan bo'limlar bo'yicha; - ta'lim oluvchilarda alohida qiziqish uyg'otuvchi bo'limlar bo'yicha; - ma'ruzalarni interfaol usulda o'qitish yo'li bilan; - mustaqil ta'lim olish va ishlash, kollektivlar va munozaralar jarayonida o'zlashtiriladigan bilimlar bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish yo'li bilan amalga oshirishni nazarda tutadi. Mustaqil tayyorgarlik jarayonida talaba adabiyotlar, internet materiallari va me'yoriy hujjatlar bilan ishlashni uddalashni namoyon qilishi, auditoriya mashg'ulotlari paytida qabul qilingan ma'lumotlarni mushohada qilish va mustaqil ijodiy qarorlar qabul qila olish qobiliyatlarini ko'rsatishi zarur. Fanni o'zlashtirishda masofadan o'qitish (modul, hems platformasi), darslik, o'quv qo'llanmalari va ma'ruzalar matnlarining elektron versiyalari, ma'ruzalar o'qish, video-audio mashg'ulotlar va elektron resurslar (Internet tarmog'i orqali) dan foydalaniladi. Dastur talabalar bilimni reyting-nazoratidan foydalanadigan o'quv jarayonini tashkil qilishning kredit-modul tizimi tamoyillari asosida amalga oshadi.					
5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma yoki test shaklida ishni muvaffaqiyatli topshirish.	FAN BO'YICHA TALABALAR BILIMINI BAHOLASH VA NAZORAT QILISH MEZONLARI. <table><tr><th>Baholash Usullari</th><th>TEZKOR PREZENTATSIYALAR</th><th>TESTLAR, YOZMA</th><th>ISH, OG'ZAKI</th><th>SO'ROV, SO'ROV,</th></tr></table>	Baholash Usullari	TEZKOR PREZENTATSIYALAR	TESTLAR, YOZMA	ISH, OG'ZAKI	SO'ROV, SO'ROV,
Baholash Usullari	TEZKOR PREZENTATSIYALAR	TESTLAR, YOZMA	ISH, OG'ZAKI	SO'ROV, SO'ROV,		

Baholash Mezonlari	5 "a" lo" baho uchun. 1. Mashg'ulot mavzusi bo'yicha konspektlarda mavzuni to'liq ochib berishi: - mavzu bo'yicha yangi manbalardan (internet, xorijiy adabiyot manbalaridan foydalanish va b.) foydalanilgan bo'lishi; - mavzu bo'yicha amaliy ko'nikma to'liq yoritilganligi; - grafikli organayzerlar va prezentatsiyalar bo'yicha mustaqil mushohada yuritishi; - aniq tasavvurga ega bo'lishi. 2. Mashg'ulotda talabning nazariy bilimni baholash: - talaba mashg'ulot mavzusi bo'yicha talabning javobi to'liq, turli manbalardan olingan qo'shimcha ma'lumotlarga boy, bilim hajmi dastur doirasidan chiqadi. Dasturda tavsiya etilgan asosiy adabiyotlarni to'liq o'zlashtirgan va qo'shimcha adabiyotlar bilan tanish. - mavzu bo'yicha savollarga javob berishda ijodiy fikrlaydi, aniq javob beradi va javobini mantiqan asoslaydi. - talaba mavzu muhokamasi, munozaralarda faol qatnashadi, o'z fikrini himoya qila biladi. Interaktiv o'yinlarda faol va ijodiy qatnashadi. 3. Test topshiriqlarini baholash: "a" lo" baho uchun talaba test topshiriqlarini 86-100%ga echadi; 4. Vaziyatli masalani echishni baholash: - talaba mashg'ulotda berilgan vaziyatli masalani o'z vaqtida, sifatli bajaradi. Vaziyatli masalalarni echishda ijodiy fikrlaydi, aniq javob beradi va javobini mantiqan asoslaydi. - talaba vaziyatli masalani muhokamasi, munozaralarda faol qatnashadi, o'z fikrini himoya qila biladi va ijodiy qatnashadi - talaba taqdim etilgan o'quv masalalarini echish yo'llarini izlaydi, turli materiallarni biladi va aytib bera oladi hamda tasavvurga ega bo'ladi. 4 "yaxshi" baho uchun. 1. Mashg'ulot mavzusi bo'yicha konspekti quyidagilarga javob berishi lozim: - mavzu bo'yicha yangi manbalardan (internet va b.) foydalanilgan holda mavzuni yoritish; - grafikli organayzerlar va prezentatsiyalar bo'yicha mustaqil mushohada yuritishi; - mavzu bo'yicha mustaqil mushohada yuritish; - mavzu mohiyatini tushuntirib bera olish. 2. Mashg'ulotda talabning nazariy bilimni baholash: - talaba o'rganilayotgan mavzularni aloqadorligini bilish hamda materialni tavsiflay olish ko'nikmasiga ega bo'lishi bilan birgalikda, berilgan savollarni bir-birlariga aloqadorligini ochib bergan holda javob beradi, o'rganilayotgan nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lay oladi va mustaqil mushohada qila oladi; - bilim va ko'nikmalar mazmunini tadbir qila olish mahorat, yozib olish va eslab qolish faoliyatini amalga oshiradi, bilimlarni amaliyotda qo'llay oladi; - talaba mashg'ulotlarga tayyorlangan, dasturiy materiallarni biladi, mohiyatini tushunadi va tasavvurga ega. 3. Test topshiriqlarini baholash uchun talaba test topshiriqlarini 71-85%ga echadi; 4. Vaziyatli masalani echishni baholash: - talaba mashg'ulotda berilgan vaziyatli masalani o'z vaqtida bajaradi. Vaziyatli masalalarni echishda ijodiy fikrlaydi, aniq javob beradi. - talaba vaziyatli masalani muhokamasi, munozaralarda qatnashadi, talaba taqdim etilgan o'quv masalalarini echish yo'llarini izlaydi, turli materiallarni
---------------------------	---

	biladi va aytib bera oladi hamda tasavvurga ega bo'lad, bir tipdagi masalalarni echa olish, yozib olish va eslab qolish faoliyatini amalga oshiradi 3 "qoniqlar" baho uchun. 1. Mashg'ulot mavzusi bo'yicha konspekti quyidagilarga javob berishi lozim: - mavzu bo'yicha ma'ruza materiallaridan prezentatsiya va organayzerlar kam; - manbalardan foydalanmagan; - berilgan uy vazifasi mavzusi bo'yicha tasavvurga ega emas, vazifa bajarilmagan. 2. Mashg'ulotda talabning nazariy bilimini baholash: - dastur doirasida to'liq fikrlay olmaydi, mohiyatini tushunadi, lekin to'liq og'zaki yoki yozma javob bermaydi. - mavzu bo'yicha savollarga javob berishda xatoliklarga yo'l qo'yadi, aniq javob berolmaydi va javobini mantiqan asoslay olmaydi. 3. Test topshiriq'ni baholash uchun talaba test topshiriqlarini 55-70%ga echadi: 4. Vaziyatli masalani echishni baholash: - talaba mashg'ulotda berilgan vaziyatli masalani bajaradi, lekin javobini mantiqan asoslay olmaydi. Vaziyatli masalalarni echishda ba'zi noaniqliklarga yo'l qo'yadi. - talaba vaziyatli masalani muhokamasi, munozaralarda to'liq qatnashmaydi, talaba taqdim etilgan o'quv masalalarini echish yo'llarini izlaydi, turli materiallarni biladi va aytib berishda qiynaladi, bir tipdagi masalalarni echa oladi, lekin to'liq og'zaki yoki yozma javob bermaydi.
3 baho "qoniqlar"	2 "qoniqlar" baho uchun. 1. Mashg'ulot mavzusi bo'yicha konspekti quyidagilarga javob berishi lozim: - mavzu bo'yicha konspekt va uy vazifalarini tayyorlab kelmagan talabalarga beriladi. 2. Mashg'ulotda talabning nazariy bilimini baholash: - mavzu buyicha aniq tasavvurga ega emas, og'zaki yoki yozma javob bera olmaydi. - mavzu bo'yicha tushuncha yo'q. 3. Test topshiriq'ni baholash uchun talaba test topshiriqlarini 54%gacha echadi. 4. Vaziyatli masalani echishni baholash: - talaba vaziyatli masalani muhokamasi, munozaralarda umuman qatnashmaydi, bir tipdagi masalalarni echolmaydi. - masalalarning mohiyatini tushunmaydi, og'zaki yoki yozma javob bermaydi.
2 baho "qoniqlar"	

Baholash turlari	Maksimal ball	O'qitish vaqti
Joriy nazorat	5	
Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarligi, to'laonli ishtiroki va to'g'ri javob berganligi. Mustaqil ta'lim topshiriqlarini o'z vaqtida va sifatli bajarilishi.	5	Semestr davomida
Oraliq nazorat	5	
Yakuniy nazorat	5	Semestr oxirida

V. Talabalarining fan bo'yicha o'zlashtirgan ballari quyidagi jadval asosida kredit ballarga va bahrlar tizimiga o'giriladi.

Ball	ECTS baho	ECTSni ang ta'rifi	Ta'rifi
86-100	A	5	A'lo
81-85	B	4	Yaxshi
71-80	C		
60-70	D		
55-59	E		
31-54	FX		
0-30	F		

5.

6. **Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari**

Asosiy adabiyotlar

1. Davronov Z., Shernuhamedova N., Qahharova M., Nurmatova M., Husanov V., Sultonova A. Falsafa. - Toshkent: TMU, 2019.
2. Shernuhamedova N. Falsafa. 2-nashr Toshkent: "Ildris Abdurauf Nashr", 2020. 667-b.
3. Jalilov B. Dinshunoslik. - Toshkent: 2019.
4. Masharipova G. Dinshunoslik Toshkent: "Navro'z" 2020.
5. Maparipova G. Религиозное. - Ташкент: 2020.
6. Чукалов Л. Философия. Учебник 2-издание. - Москва-ИДФРА-М: 2018.
7. Ochilova G.A., Ononov B.N. Ijtimoiy falsafa. O'quv qo'llanma. T.: 2020.

Qo'shimcha adabiyotlar:

8. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz, bilan birga quramiz. - Toshkent: "O'zbekistan", 2017. - 488 b.
9. Jaspers. The origin and goal of history. New Haven and London. Yale University Press. 1965. P. 77. (P. - 19).
10. K. S. Guttenplan. J. Hornsby. C. Janaway. Reading philosophy. Blackwell Publishers Ltd. UK. 2003. P. 341.
11. А.Азми. Введение в Хадисоведение. Казань: 2011
12. A. Fitrat. Tanlangan asarlar. - Toshkent: Ma'naviyat, 2010. - 301 b.
13. Abu Xomid G'azzoliy. Kimoiy saodat /Ikki dunyo zaodaiga eluvchi bilim. - Samarqand: Inom Vahidiy xalqaro markazi, 2019.
14. Ильин И.В. Урусал А.Д. Образование, общество, природа. - Москва: изд-во МГУ, 2016.
15. Кармин А.С., Новикова Е.С. Культурология. Киев, Харьков-Минск. 2003.
16. Qurionova L. Falsafiy antropologiya va elitologiya uyg'unligining o'ziga xos xususiyatlari. Fals fan. doktori. Diss. - Toshkent: UZMU, 2019.
17. Лосев А.Ф. Бытие-Имя-Космос. - Москва: Мысль, 1993.
18. Odamurolov S. Globallashuv: millati arash masalasi. - Toshkent: O'zbekiston, 2018.
19. Рудуин А.А. Египетская Москва: Изд-во Цетрп. 2003.
20. Rumiy J. Egi majlis. - Toshkent: Yangi asr avlod, 2019.
21. Rumiy J. Masnaviy. 40 rivoysalga sharh. - Toshkent: Navruz, 2019.
22. Sayid Musammad Xotamiy. Islom tafakkuri tarixi. - Toshkent: Minsoj, 2003.